

Sygn. akt VIII C 1302/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Bartek Męcina

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. we W.

przeciwko E. K.

z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Ł.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 1302/18

UZASADNIENIE

W dniu 25 lipca 2017 roku powód (...) Bank S.A. z siedzibą we W. wytoczył przeciwko pozwanej E. K. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 7.844,17 zł wraz umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 6.386,30 zł od dnia 11 lipca 2017 roku do dnia zapłaty oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 1.184,76 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwaną kwoty z tytułu zawartej w dniu 15 maja 2014 roku umowy kredytowej. Pozwana nie wywiązała się z obowiązku terminowej spłaty rat kredytu, na skutek czego, po upływie okresu wypowiedzenia w dniu 3 listopada 2015 roku całość zadłużenia pozwanej została postawiona w stan wymagalności. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: niespłacony kapitał – 6.386,30 zł, odsetki – 1.184,76 zł, koszty monitów i upomnień – 261,41 zł oraz opłata za pakiet usług bankowych za okres obowiązywania umowy – 11,70 zł.

(pozew w e.p.u. k. 2-4)

Postanowieniem z dnia 2 października 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi.

(postanowienie k. 5)

Po przekazaniu sprawy z e.p.u., powód uzupełnił braki pozwu i podtrzymał powództwo w całości.

(pismo procesowe k. 8, pozew k. 10-12)

W dniu 6 grudnia 2017 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 9929/17), którym zasądził dochodzoną pozew kwotę wraz z kosztami procesu.

Nakaz ten pozwana zaskarżyła sprzeciwem. W treści sprzeciwu pozwana podniosła, iż choruje na schizofrenię.

(nakaz zapłaty k. 27, sprzeciw k. 32-33v.)

W piśmie procesowym z dnia 21 marca 2018 roku udział w sprawie zgłosił Prokurator Prokuratury Rejonowej Ł.. W złożonym wraz z pismem sprzeciwie, Prokurator zaskarżył wydany w sprawie nakaz zapłaty w całości, podnosząc zarzut nieważności umowy bankowej z uwagi na chorobę psychiczną pozwanej.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał pozew w całości.

(pismo procesowe k. 50, sprzeciw k. 56-59, pismo procesowe k. 63-64)

W toku dalszego procesu stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 79-80, k. 106-106v.)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana E. K. w dniu 15 maja 2014 roku zawarła z (...) Bank Spółką Akcyjną we W. umowę o kredyt gotówkowy plus nr (...). Na mocy zawartej umowy kredytodawca udzielił pozwanej kredytu w wysokości 9.134,90 zł obejmującego środki przeznaczone na: cele konsumpcyjne – 1.000 zł, spłatę zobowiązań kredytobiorcy względem banku – 5.409,17 zł, sfinansowanie składki za ubezpieczenie, prowizji banku i opłaty za sposób przekazania kredytobiorcy środków pieniężnych – 2.170,45 zł + 547,18 zł + 8,10 zł. Przyznaną kwotę wraz z odsetkami (15,99% w stosunku rocznym) pozwana zobowiązała się spłacić w 48 miesięcznych ratach w kwocie po 266,35 zł w przypadku pierwszych 47 rat oraz 266,61 zł w przypadku ostatniej raty. Termin spłaty kredytu strony oznaczyły na dzień 1 czerwca 2018 roku.

Niespłacenie raty kredytu w ustalonym terminie powodowało powstanie zadłużenia przeterminowanego, od którego kredytodawca pobierał odsetki karne w wysokości odsetek maksymalnych, tj. równych czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym. Ponadto kredytodawca był uprawniony do naliczania opłat za podjęte działania monitorująco-upominawcze. W przypadku nieuregulowania w terminie dwóch pełnych rat kredytu, kredytodawca mógł wypowiedzieć umowę, po uprzednim wezwaniu kredytobiorcy do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie nie krótszym niż 7 dni od daty otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Okres wypowiedzenia wyniósł 30 dni.

(dowód z przesłuchania pozwanej k. 79 w zw. 00:03:05 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 10 lutego 2020 roku, umowa o kredyt gotówkowy k. 15-16, okoliczności bezsporne)

Pozwana nie wywiązała się z przyjętego na siebie zobowiązania i nie spłacała w terminie rat kredytu, na skutek czego powód podejmował czynności windykacyjne, za które naliczał opłaty w wysokości wynikającej z zawartej umowy oraz tabeli opłat i prowizji.

(zestawienie wpłat, wykaz odsetek, kosztów i upomnień k. 13-14 , tabela opłat i prowizji k. 17 , okoliczności bezsporne)

Do dnia wyrokowania pozwana nie uregulowała zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem

(okoliczność bezsporna)

Pozwana E. K. nie jest upośledzona umysłowo. Pozwana ma objawy przewlekłej choroby psychicznej – psychozy schizofrenicznej. Z tej przyczyny pozwana była kilkadziesiąt razy hospitalizowana psychiatrycznie. Tak długi przebieg choroby doprowadził do nasilenia się deficytów poznawczych, funkcjonowania, degradacji psychospołecznej. Obecny stan psychiczny pozwanej wskazuje na utratę zdolności do samodzielnej egzystencji.

W dacie podpisywania umowy bankowej z dnia 15 maja 2014 roku E. K. znajdowała się w stanie wykluczającym świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

(opinia sądowo-psychiatryczna k. 90-91)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto dowód z przesłuchania pozwanej oraz opinię sądowo-psychiatryczną wydaną przez biegłego psychiatrę E. W.. Wydając opinię biegły oparł się na dokumentacji medycznej pozwanej oraz przeprowadzonym badaniu pozwanej, których zawartość oraz wyniki uwzględnił podczas opracowywania wniosków końcowych. Oceniając pisemną opinię biegłego psychiatry, Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w jej treści wniosków, opinia ta była bowiem rzetelna, jasna oraz logiczna. Opinia biegłego odzwierciedla staranność i wnikliwość w badaniu zleconego zagadnienia, wyjaśnia wszystkie istotne okoliczności, podaje przyczyny, które doprowadziły do przyjętej konkluzji, a równocześnie jest poparta głęboką wiedzą i wieloletnim doświadczeniem zawodowym biegłego. Jednocześnie opinii tej nie podważają pozostałe dowody, nie była ona również kwestionowana przez strony procesu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie niesporne były twierdzenia faktyczne powoda o tym, że pozwana zawarła z nim umowę kredytu, w ramach której bank udzielił pozwanej kredytu w wysokości 9.134,90 zł, który pozwana zobowiązała się zwrócić wraz z odsetkami w 48 miesięcznych ratach do dnia 1 czerwca 2018 roku. Poza sporem pozostawało ponadto, że pozwana nie wywiązała się z powyższego zobowiązania na skutek czego powstało zadłużenie dochodzone pozwem.

W niniejszej w sprawie zaszyły jednak przesłanki, o których mowa w art. 82 k.c., skutkujące nieważnością umowy stanowiącej źródło pozwu, co czyni żądanie powoda niezasadnym. Jak wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, pozwana od 1988 roku leczy się psychiatrycznie z powodu psychozy schizofrenicznej. Jak wyjaśnił biegły psychiatra, długotrwały przebieg choroby w czasie którego pozwana kilkadziesiąt razy była hospitalizowana psychiatrycznie, doprowadził do nasilenia się deficytów poznawczych, funkcjonowania, degradacji psychospołecznej. O czym była mowa wyżej, strona powodowa nie kwestionowała pisemnej opinii sądowo-psychiatrycznej, w konsekwencji Sąd uznał, że stanowi ona pełnowartościowy dowód, który może być podstawą czynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Skutkiem takiej oceny było przyjęcie przez Sąd, stosownie do wydanej przez biegłego psychiatrę opinii, iż w dacie zawierania przedmiotowej umowy kredytu E. K. znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli – pozwana nie była w stanie zapoznać się i zrozumieć treści podpisywanej umowy, co czyni złożone przez nią oświadczenie woli o związaniu się umową bankową z dnia 15 maja 2014 roku nieważnym, o czym przesądza treść art. 82 k.c. Przypomnienia wymaga przy tym, że w myśl powołanego przepisu, jakkolwiek powód skutkujący stanem wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, skutkuje nieważnością oświadczenia woli. Oświadczenie złożone w tym stanie powoduje bezwzględną nieważność dokonanej czynności prawnej, co uniemożliwia stronom dochodzenie jakichkolwiek roszczeń z tytułu zawartej umowy. Jak podnosi się w judykaturze, brak świadomości charakteryzuje się brakiem rozeznania, niemożnością zrozumienia posunięć własnych lub też innych osób, niezdawaniem sobie sprawy ze znaczenia własnego postępowania, przy czym stan wyłączający świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli nie może być rozumiany dosłownie, nie musi więc oznaczać zupełnego zaniku świadomości (por. m.in. wyrok SN z dnia 11 grudnia 1979 roku, II CR 448/79, OSPiKA 1981/3/45; wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 roku, IV CSK 7/05, Legalis nr 173781). Z kolei stan wyłączający swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli może być rozumiany

tylko jako stan, w którym możliwość wolnego wyboru jest całkowicie wyłączona. W przeciwnym wypadku niemal każde oświadczenie woli byłoby dotknięte rozważaną wadą, rzadko bowiem człowiek działa zupełnie swobodnie (por. m.in. cyt. wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 roku). Oczywiście samo wystąpienie choroby psychicznej po stronie składającego oświadczenie woli nie przesądza automatycznie o tym, że nastąpiło ono w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Przy badaniu omawianych przesłanek oświadczenia woli istotnym jest bowiem, czy to choroba wywołała taki stan. W omawianej sprawie taki związek przyczynowo-skutkowy został wykazany ponad wszelką wątpliwość, jego istnienie, o czym była już mowa, nie było również kwestionowane przez stronę powodową.

W konsekwencji powództwo w niniejszej sprawie należało oddalić w całości.